

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezés; budapesti napló: Pestmegye közgyűlése némely tárgyai, magyar játékszín, józsefnapi városi árkelet, 's a' t.; gazd. egyesület közgyűlési határozati; gőzhajzásunk újabb kiterjedést nyerend; jankafalvai szomorú eset; Szegeárd körül rablócsapat dulong; csongrádi hírek; különféle: a' szerb alkotmány fő szabályi 's a' t.) Amerika. Spanyolország (a' kibujdosott spanyolok nem szabadnak nyilatkoztatják a' trónkövetelőt; 's a' t.) Anglia (a' tengerészeti költség vitatása; londoni politikai lakoma; 's a' t.) Franciaország (Soul a' királyhoz hivatva, vélemények az alakulandó ministerségről; 's a' t.) Belgium. Németország. Gabonaár. Dunavizállás. Lotto.

Magyarország és Erdély.

Ó cs. 's ap. kir. fősége Balassa Gábor püspököt 's m. kir. udv. kancelláriai előadót Megváltóruul címzett kapornaki apáttá nevezni méltóztatott. —

Esztergami tudósítás szerint bold. eml. Missics István muzsikai plebános többi szép hagyományi közt 80 p. forintot rendelt a' rokant katonák özvegyei számára, 80 p. forintot a' m. nemz. Muzeum magpénzei gyarapítására és szintannyit a' magy. tudom. Akadémia fő alapja nevelésére.

Budapesti napló. Pest megye mart. 19ki közgyűlésében, Fáy András thiró ur egy, Pest megyében a' köznép számára felállítandó takarékpénztárnak általa kidolgozott tervét mutatá be, melly is az egybegyűlt Rendei által köz lelkesedéssel fogadtatván, annak előleges megvizsgálása első alispán ur elnöksége alatt egy fényes 's olly férfiakból álló küldöttségre bízott, kiknek a' haza előtt tiszteletben álló neveik már előre is kezesek a' felől, hogy a' tárgy olly figyelemre fog méltóztatni, millyet annak fontossága és európa-szerzte bebizonyult jótékonyága kíván. Miután a' takarékpénztárt némely más jótékony intézetekre nevezve, millyenek a' dolgozóház, fogház-javító intézet 's a' t. mintegy alapnak, vagy legalább kellő előzménynek is tekinthetni, mindenki buzgó örvendezéssel üdvözli Fáy András urnak ezen fáradozását és azon emberbaráti melegséget, mellyel Pest megye Rendei azt pártfogásba venni méltóztatott, 's megfontolván azon nagy és számos jótéteményt, mellyeket a' takarékpénztárak világszerzte minden művelt népre árasztanak, minden emberbarát szerencsét ohajt a' ns lelkü indítványozónak ns szándékához, hogy azt mennél előbbi valóulás és dicső siker koronázza 's másokat is versenypályára buzdítson. Mindezt Tölgyesy (Eichholz) János Pestvárosi polgármester nemeslevelének kihirdetése követé. Ezután Wodjanernek gyapjú-osztályzó intézet fölállíthatása végett 6 évre kizáró szabadítékért folyamodása olvastatván a' ns megye kalauz pártfogásával ajánlatott ő felségének. — Pest város közelében Vác felé, mintegy 4 — 6 lábnyi kőgöngy- 's fővény-réteg alatt igen gazdag földtőzegtermést födöztek föl, melly tüzelésre igen alkalmas leendő 's új jövedelmezési ágat nyitand, a' tüzeléskert pedig olcsóbbithatni fogja idővel. — F. hó 17én a' nemzeti Casinóban Joakim Józ. 8 évü pesti hegedűs halatá magát. A' fiatal művész Servaczinszky tanítványa 's általános csudálatot gerjeszte. — Tsuggmall tiroli híres erőművész, ki már darab idő óta köztetszéssel adá mutatványt a' hét választóhoz címzett vendégfogadóban, f. hó 24- 's 25én délutáni 5 óraker két mutatványt adand az itteni vakok intézete javára, melly alkalomkor vak növendékek játszandják az előforduló hangműveket, 's többi közt Nerity társuk keringőit is. A' vendégfogadós e' jótékony célra ingyen vala szives átengedni a' teremtet. — Az idő folyvást rosz, 's eső és havazás egymást váltogatják, a' Duna pedig annyira leapadt, hogy a' gőzösek a' feldunai részen csak nagy bajjal, 's kellemetlen félbenszakadozással pályázhatnak, mi annyival inkább sajnos a' kereskedésre nézve, mivel a' rendkívül rosz utak miatt most alig eszközölhetni terhes szekereken a' közlekedést. — E' héten egy sziléziai vászonkereskedő a' Zöldkert-uteza szögletén délután 12¹/₄ óraker mellbe lövé magát. — Nemzeti színpadunkon f. hó 15kén „En voltam“ 1 felv. vigj. adaték, mit Bono mutatványa követé; 16án „Bájjital“ 17én „Báléj“ bérszünettel; 18kán „Halley üstököse“; 19kén „Lear“ Nádor ő fons. névnapja tiszteletére fényesen ki volt este világítva a' színterem; 20kán „Eskü“ 21kén először „Capriciosa, vagy: ne kérdezd a' hölgy éveit“ vigj. 3 felv., Federici után fordítá Kovacsóczy M.; 22kén először „Harlequin kalandjai, vagy minden perczen új esiny“ tüneményes vig némajáték 2 felv., szerkeszté Kolosánszky János, színházunk balletmestere, muzsikáját szerzé Kaczér Ferencz, 's ugyan először „En“ vigj. 1 felv., írta Bethlen Ferencz, a' párdal zenéjét Szerdahelyi József; mára (mart. 23kára) Egressy Gábor jutalmául „Bánk bán“ volt hirdetve. April elsőjeig, a' nagyhét 's ünnepek miatt, zárva leendő színházunk. E' csonka hónapban összesen hat új mutatvány fordult meg színpadunkon, t. i. 3 eredeti 's 2 fordított színmű és egy némajáték. Színházunk számára Nagy Elek bevégezé Racine Phedrjá fordítását, 's most Dumas „Terež“ című drámáját végzend be; Lukács Lajos és Nagy Ignác pedig eredeti vigjátékot írnak együtt, 4 felvonásban, címe: „Fiatal nagybátya.“ —

Szegeárd mart. 16dikán: A' mult ősszel az egyik vidéki fogházbul megszökött nehéz rab Liliom János híres rabló, 8 gonosztevőből álló haramia csoportjával, kik közt, mint a' közvélemény állítja, személyes leírás szerint, Pap Andor az országszerzte elhírült haramia is tartózkodik, a' népet e' megyében nagy rémülésbe ejtették 's rablásaikkal folyvást ijesztgetik. Vagynak ugyan jelenleg is irántuk célirányos rendelkezések téve, de az üldözésnek még eddig sikere nem mutatkozott. Ezen zsványok igen elszánt személyek, 's erősen föl vannak fegyverkezve.

Jankafalva Bihar megyében: Egy szomorú eset tanúji valánk, F. h. 3kán nyugalmazott kapitány Arnold úr onokahugával Diószegre az isteni tiszteletre rándulának 's majd egyik asszonycseléd hűségtelen tettének lévének áldozati. Az érintett gonosz a' helybeli 18 évü makróczy szül. mé-

száros legényt, kivel már egy idő óta szerelmi viszonyban látszott lenni, arra vette, hogy e' reggeli alkalmat használván a' kapitányt rabolják ki. Könnyen sikerült is tervök, mert a' kules reá levén bizva, a' czimboráját az ablakon beereszté, a' szekrényt feltörék és a' kapitánynak több évi fáradságszerzeményit, kész pénzét, ezüstjét, arany ékszerét, 's más értékes vagyonait elorzák. A' gyanuba esett asszonycseléd megköztöztetvén később a' mészárosra vallott, ki megbilincseltetett ugyan, de olly vigyázatlanul, hogy midőn az őrizetere adatott biztos gazdája este elszenderült a' gonosztévő a' kandallóbul egy égő hasábot felfogván halálos ütéseket ejte a' különben erős 's izmos jó eseléden 's nagyobb biztosításul a' tüznél használt vas fogót nyakkendőjére hurkolván megfojtotta. Azonnal észrevették ugyan e' gyászos esetet, de a' gonosztévő ellillant.

Csongrád mart. 13kán: Telünk a' térséget ez idén jó ideig lakta, esőzés és havazással állott be, 's utainkat itt ott a' szó értelmében járhatatlanokká tette. Sokat hallani az alföld rosz utai 's barátságos saráról, de a' hallgató ekkor többnyire nagyítottnak hiszi a' dolgot, holott bátran elhihető az egészet, mert bizonyos, hogy a' rosz idők beálltával térséginken az utak a' keresztyéni türelem legszigorubb próbakövei, tengelyig süllyed a' kócsi, 's a' kerek egy a' tengely körül forogni képtelen sárgömbbé alakulnak, mellynek mázsákra rugó sulya alatt addig görbedez a' vonó jóság, míg végre kidől. Látni kell ezt, mert különben csakúgyan alig hihetni, hogy üres kocsival csinált utakon is elakadhaszon az ember, pedig ez úgy van, mivel föltésinken 3 — és 4 ló erőködik egy üres kócsi előtt, 's minden 20 — 30 lépésre megáll. Ezen képlete a' térség utainak már búesut intő telünkre igen alkalmazható. Koros férfiak, kik félszázadok terhít hordják, nyilatkozásaként évek óta nem voltak olly sarak mint az idén. Havunk télen át kevés, 's az is olvatg, különben a' Tisza jegét néhány hétig nagyon járták. A' Körös már febr. 10én jobbadán kizajlotta magát, 's néhány malomnak kereseti utat nyitott. A' Tisza még e' hó 8kán is hozott hátán jégtablákat. Időjárásunk különben változó, szép és langyos deleinket még e' hó 12kén is hóesés váltogatta 's hirtelen olvadása csak a' tavaszi munkákat kététi. A' dög ez évben jobbadán a' szárnyasokat pusztította. E' hó 12kén két gyilkos kisértetek városunkba, 's imét Kecskemétre. Ezen latrok hátan voltak, 's e' hó egyik napján a' kecskeméti tanyák egyikében két paraszt hadnagyt vertek agyon; hármát ezen vérontó czimboráknak azonnal elfogták, 's hármá megszökött, de a' kecskeméti nyomozók Vásárhely körül elérik őket, a' gyilkosok egyike azonnal agyon lövé magát, ketteje pedig megköztöztetve Kecskemétre hurczoltatott, hol gyilkos tetteik bündiját (rögtön ítélet általi akasztófát) elnyerék.

(Dunagőzhajzásunk új kiterjedést nyerend.) Bécsi levelek szerint ez évben ismét nagyobb kiterjedést nyerend a' gőzhajzás Dunánkon. A' társaság buzgalma semmi fáradságtól 's áldozattól nem retteg, 's a' Duna folyvást világosabban bizonyítja, hogy a' nyugatnak nagy országútja készülni kelet felé. Dunagőzhajzásunk legyőzendi a' marseilleit Konstantinápolyra nézve, mihelyt a' Csernavoda-Kosztendze közti vasut elkészülend a' fekete tenger mellett. Ennek elkészüléséhez pedig nagy a' remény, mert a' társaság már ügyes mérnököt is küldé azon célból az al-Dunára. Ezen út által három napot nyerne mind hajó, mind utas 's az utazók 7 — 8 nap alatt Bécsből egyenesen Konstantinápolyba juthatnának. —

A' pesti Gyapjútár-Egyesület f. e. mart. 15kén a' n. casinóban tartott közgyűlésen 1) Liedemann Fridrik S. J. pesti nkereskedő ajánlá, hogy az Egyesület ügyvivőségét folyó évi június 15ő napjától kezdve jövő 1840 évi június 15ő napjaig ismét kész elvállalni; melly ajánlata a' nevezett ügyvivő urnak olly hozzáattal fogadtatott el, miszerint a) ezen évre két nyiretű gyapju is beszállíthatatik az aláírók által, b) ügyvivő Liedemann Fridrik ur az Ullmann Móricz urral kötött raktár-haszonbéri szerződés idejének kiteltével az egyesületi részeseknek benne találattandó gyapjokat folyó 1839dik évi augusztus 29dikén saját raktáraiba fogja ön költségén átszállítani. Az egyesület 's nevezett ügyvivő ur között létező szerződési feltétek az érintett 1840dik évi június 15ő napjaig ép-ségben maradnak. 2) Az 1837dik évi november 17dikén megkezdett hat éves aláírás nyitva marad, 's Pesten a' n. casinóban Pregardt János urnál, egyebütt pedig több megbízottnál továbbá is folytatatni fog. 3) F. e. medárdvásárra az elnökség szives lesz az egyesület tagjait az általaki-tüzendő határnapnak újságlapokbani kihirdetése által a' „tennivalók“ elintézésével egybehíni. Költ Pesten, mart. 20án 1839. Közli Kacsokics Lajos. —

A' honi gazdasági-egyesület f. hó 17 's 18dikán tartá a' n. casinóban téli rendes közgyűlést, hol számos r. tag valódi részvétellel jelenvén meg, miután az elnökség részint az egyesülethez intézett levélben, részint szóval ismételve a' mult novemberi közgyűlésen előterjesztett akadályokat, hivataláról leköszönt, elnök k e' egy lélekkel 's hangozó, éljen kiáltások közben Károlyi György gr., alelnök k e' Csapó Dániel, Czindery László urak, és Szapáry József gr. választattak. Ezt köve-